

Azerbaycan müstəqil dövlət olaraq bütün sahələrde olduğu kimi, xarici siyasetə bağlı qanunvericilik bazasının yaradılması və beynəlxalq konvensiyalara qoşulmaq istiqamətində böyük uğurlar qazanıb. 1993-cü ilde Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının təkidi ilə hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra bütün sahələrde olduğu kimi, xarici siyasetinin həyata keçirilməsi istiqamətində də ardıcıl işlər görüldü. Azərbaycan beynəlxalq münasibətlər sistemində etibarlı tərəfdəş kimi tanınmağa başladı, bir sıra dövlətlərlə diplomatik əlaqələr quruldu. Ümummilli Liderin hazırladığı mükəmməl xarici siyaset strategiyasının məntiqi nəticəsi olaraq, ölkəmiz bütün regional məsələlərdə həlledici söz sahibine çevrildi. Xarici siyasetdəki uğurlar müstəqil dövlətimizin mövqelərini xeyli möhkəmləndirdi.

Müasir Azərbaycan dövlətinin Qurucusu, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin siyasi irsinin varisi və Onun siyasi xəttini uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi məqsədönlü və milli maraqlara cavab verən siyaseti nəticəsində Azərbaycan dünyada, beynəlxalq aləmdə söz sahibidir. Azərbaycan Prezidenti çıxışlarının birində qeyd etmişdir ki, "Bu gün Azərbaycan, sözün əsl mənasında, müstəqil siyaset aparan, beynəlxalq aləmdə böyük nüfuzu malik olan bir ölkədir. Bizimlə əməkdaşlıq edən ölkələrin sayı daim artır... Azərbaycan bütün dünyada etibarlı tərəfdəş kimi tanınır, mötəbər beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi edir və bu na görə də ölkəməz böyük hörmət və rəğbetlə yanaşırlar".

AZƏRBAYCAN DİPLOMATİYASININ İLK ADDİMLARI

Məlumdur ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 24 avqust 2007-ci il Sərəncamı ilə müsəlman dünyasında ilk Demokratik Respublikanın yaradılmasında və müasir dövrde müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurulması prosesində milli diplomatianın rolunu nəzərə alaraq və 1919-cu il iyul ayının 9-da Azərbaycan Cümhuriyyəti Xarici İşlər Nazirliyinin katibliyinə dair müvəqqəti təlimatın qəbul edildiyini əsas tutaraq hər il 9 iyul Azərbaycan Respublikası diplomatik xidmət orqanları əməkdaşlarının peşə bayramı kimi qeyd edilir. Artıq Azərbaycan Respublikasının diplomatik xidmət orqanlarının yaradılmasından 106 il ötür. Azərbaycan diplomatiyası ilk addımlarını atdıq dövrə - 1919-cu ilde Bakıda 16 xarici dövlətin, o cümlədən ABŞ, Böyük Britaniya, Fransa, İtaliya, İsviç, İsviçre, Belçika, İran, Polşa və Ukraynanın diplomatik nümayəndəlikləri fəaliyyət göstərib.

1920-ci il yanvarın 11-də Paris Sülh Konfransında Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin müstəqiliyinin de-fakto tanınmasından sonra Azərbaycan Hökuməti tərəfindən Qərbi Avropa və Amerika ölkələrində diplomatik nümayəndəliklərin təsis olunması ilə bağlı qanun layihəsi hazırlanıb. Bu addım, gənc dövlətin beynəlxalq aləmdə tanınması və möhkəmlənməsi istiqamətində əhəmiyyətli bir mərhələ idi. Lakin 1922-ci il dekabrın 30-da Moskvada Birinci Ümumittifaq Sovetlər qurultayında SSRİ-nin yaradılması haqqında müqavilə imzalandı. Bununla da Azərbaycanın müstəqil xarici siyaset fəaliyyəti tamamilə dayandırıldı. Mənbələrə əsasən, 1923-cü il oktyabrın 8-də Azərbaycan SSR Xalq Komissarları Sovetinin 529 sayılı əmrinin birinci paraqrafi ilə Türkiye və İran istisna olmaqla, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən bütün diplomatik nümayəndəliklər ləğv edildi.

Ulu Öndər Heydər Əliyev 1993-cü ilde Azərbaycan xalqının təkidi ilə hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra milli dövlətçiliyin qurulması prosesi Xarici İşlər Nazirliyi sistemini de əhatə edib. Ümummilli Lider Azərbaycanın xarici siyasetinin strateji ana xəttin müəyyən etdi. Ümummilli Lider Heydər Əliyev hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra Azərbaycanın xarici siyaset kursunda mövcud reallıqları nə-

Azərbaycan diplomatiyasının uğurları

Prezident İlham Əliyev: "Ölkəmizin beynəlxalq birliyin fəal üzvünə çevrilməsində diplomatlarımızın, diplomatik xidmət orqanlarımızın müstəsna xidmətləri var"

zəre alan və ölkəmizin milli maraqlarının və mənafelərinin qorunmasına yönəlmış əməli dəyişikliklər edildi. Heydər Əliyev zəngin dövlətçilik təcrübəsinə əsaslanaraq bir sıra ən mühüm və təxirəsalınmaz vəzifələrin yerinə yetirilməsini qarşıya məqsəd kimi qoymuşdu. Həmin vəzifələrdən biri və ən əsası Azərbaycanı beynəlxalq aləmdəki təcrid vəziyyətindən çıxartmaq, ölkəmiz haqqında yaradılmış mənfi ictimai rəyi dağıtmaq və xalqımızın haqq işini dünya ictimaiyyətinə olduğunu kimi çatdıraraq informasiya blokadasını yarmaqdan ibarət idi.

Diger mühüm vəzifələrdən biri də bəzi dövlətlər ilə münasibətlərdə əsassız yaradılmış gərginliyi aradan qaldırmaq, balanslı və milli maraqlara əsaslanan xarici siyaset xəttini təmin etmək, region dövlətlərə münasibətlərə daha çox diqqət yetirməklə qarşılıqlı əməkdaşlıq və mehriban qonşuluq əlaqələrinin qorunmasına nail olmaq idi. Qarşıda duran ən mühüm vəzifələrdən biri də münəqşənin ölkəmizin ərazi bütövlüyünün təmin edilmesi şərti ilə ədaletli şəkildə həll olunması üçün böyük dövlətlərin, eləcə də beynəlxalq təşkilatların səylərini gücləndirməyə nail olmaqdan ibarət idi.

QЛОBAL DİPLOMATİK PLATFORMALARDA ARTAN NÜFUZU

Azərbaycan Prezidentinin xarici siyaseti xalqımızın mənafeyini, müstəqil dövlətimizin inkişafını və perspektivlərini müəyyənəşdirir. Dövlət başçımızın dünya səviyyəsində həyata keçirdiyi balanslaşdırılmış xarici siyaseti Azərbaycanı inkişaf etmiş demokratik ölkələr sırasına çıxarıb. Demokratik və müstəqil dövlət kimi kimi tanınan Azərbaycan çağdaş dünyada, qloballaşma və integrasiya proseslərində, bütün beynəlxalq görüşlərdə və apardığı yüksək səviyyəli danışqlarda ölkə həqiqətlərini dünyaya çatdırır, Azərbaycanın mənafelərini uğurla müdafiə edir. Vurğulamaq yerinə düşər ki, Azərbaycan diplomatiyasının uğurları yalnız BMT ilə deyil, digər nüfuzlu təşkilatlarla da səx əlaqə yaratmasına imkan verib. Bu sıradə Azərbaycanın İslam Konfransı Təşkilatı, Avropa İttifaqı, NATO və digər tanınmış beynəlxalq təşkilatlarla səx əməkdaşlıq etməsi xüsusi qeyd olunmalıdır. Ölkəmizin beynəlxalq və regional məqyasda rolu və nüfuzu durmadan artır. 2012-2013-cü illərdə Azərbaycanın BMT Təhlükəsizlik Şurasına qeyri-daimi üzvlüyü nərdən 2017-2019-cu illər üçün 176 ölkənin dəstəyi ilə BMT-nin İqtisadi və Sosial

Şurasına üzv olması xarici siyaset sahəsində mühüm nailiyyətlərdir. Eyni zamanda, 2019-2023-cü illərdə Azərbaycanın dünyasının 120-dən artıq ölkəsinin birleşdirən Qosullama Hərəkatına sədrlik etməsi ölkəmizin qlobal diplomatik platformalarda nüfuzunu daha da artırıb. Bu uğurların davamı olaraq, 2024-cü ilin noyabrında BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçive Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası - COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi ölkəmizin beynəlxalq etimad qazandığının və nüfuzunun bariz nümunəsidir.

Bütün bunlarla yanaşı, Türk Dövlətləri Təşkilatının güclənməsi və nüfuzunun artmasında da Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin misilsiz xidmətləri var. 2019-cu il oktyabrın 15-də Bakıda Türkəlli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının VII Zirvə görüşü keçirildi və ölkəmiz bu təşkilatda sədrliyə başla-

"ÖLKƏMİZİN XARİCİ SİYASƏTİ UĞURLU DAXİLİ SİYASƏTİMİZİN DAVAMIDIR"

Bu gün Azərbaycan öz milli maraqlarına xələl gətirmədən bərabərhüquqlu və qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq prinsipləri əsasında bütün xoşiyətli tərəfdəşlər üçün nadir əməkdaşlıq məkanına çevrilib. Azərbaycan Respublikasının xarici ölkələrdə səfirlilikləri, beynəlxalq təşkilatlarında daimi nümayəndə-

likləri, baş konsulluqları, təmsilçilik ofisiləri və fəxri konsulluqları fəaliyyət göstərir. Respublikamızda isə dünya dövlətlərini səfirlilikləri, baş konsulluqları, fəxri konsulluqları və beynəlxalq təşkilatlarının nümayəndəliyi vardır. Təbii ki, bu və digər nümayəndəliklərin, səfirliliklərin dünya ölkələrində olması, təmsil Azərbaycanla bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətindən qarşıya qoyması, ölkəmizin beynəlxalq birliyin fəal üzvünə çevrilməsində diplomatlarımızın, diplomatik xidmət orqanlarımızın müstəsna xidmətləri var".

Qırx dörd günlük Vətən müharibəsi zamanı Azərbaycanın haqlı mövqeyinə qarşı bir sıra dövlətlər və təşkilatlar əsassız kam-

paniyalar aparmağa çalışıdlar. Prezident İlham Əliyevin və Azərbaycan diplomatlarının peşəkarlığı bütün kampaniyaları iflasa uğradı. Haqq savaşıımız diplomatik meydanda da qəlebə ilə nəticələndi. Haqlı mübarizəmizin dəstəklənməsi də məhz diplomatik sahədə görülen çoxillik fəaliyyətin nəticəsidir. Əlbətə ki, ölkəmizin xarici siyaset sahəsində qazandığı uğurlar 2020-ci ilde Vətən müharibəsi zamanı özünü göstərdi. Bele ki, məhz yürdülen uğurlu və məqsədönlü xarici siyasetin nəticəsi idi ki, ikinci Qarabağ müharibəsi zamanı Azərbaycanın haqlı mübarizəsi beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən dəstəkləndi.

Son illər dövlət başçısının xarici siyaset strategiyasının uğurla davam etdirməsi müstəqil dövlətimizin dünya birliliyindən mövqelərini dəha da möhkəmləndirir. Beynəlxalq hüquq normalarına, qarşılıqlı inam və etimada, faydalı əməkdaşlıq əsaslanan xarici siyaset yürüdən Azərbaycan qonşu dövlətlərlə münasibətlərini dəha da inkişaf etdirməye nail olaraq, regionda sülh, sabitlik, iqtisadi əməkdaşlıq təşəbbüslerini fəal surətdə dəstəkləyir. Təbii ki, diplomatiyamızın uğurları günbegün artmaqdadır. Azərbaycan dövlətinin həyata keçirdiyi uzaqgören və təmkinli diplomatik siyaset onun regionda lider dövlətə çevrilməsi, dünya ölkələri arasında söz sahibi olması ilə nəticələnib və ölkəmiz beynəlxalq müstəvidə kifayət qədər böyük uğurlara imza atıb.

ZÜMRÜD BAYRAMOVA